

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

8 mars 2004

PROPOSITION DE LOI

**modifiant des dispositions du Code civil
relatives à l'établissement de
la filiation et
aux effets de celle-ci**

AMENDEMENTS

N° 31 DE MME **VAN DER AUWERA**

Art. 13

**Compléter l'article 329bis, § 3, alinéa 5, proposé,
comme suit :**

*«Si l'enfant était âgé de moins d'un an au moment de
la reconnaissance, le tribunal rejette l'action en nul-
lité.».*

JUSTIFICATION

Voir l'amendement n° 9.

Documents précédents :

Doc 51 **0597/ (2003/2004) :**

001 : Proposition de loi de M. Giet, Mmes Lalieux et Deom, M. Perpète
et Mme Saudoyer.

002 à 009 : Amendements.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

8 maart 2004

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de bepalingen van
het Burgerlijk Wetboek met betrekking
tot het vaststellen van de afstamming
en de gevolgen ervan**

AMENDEMENTEN

Nr. 31 VAN MEVROUW **VAN DER AUWERA**

Art. 13

**Het voorgesteld artikel 329bis, § 3, vijfde lid, aan-
vullen als volgt:**

*«Zo het kind jonger was dan één jaar op het ogen-
blik van de erkenning, verwerpt de rechtbank de vor-
dering tot nietigverklaring.».*

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 9.

Liesbeth Van Der Auwera (CD&V)

Voorgaande documenten :

Doc 51 **0597/ (2003/2004) :**

001 : Wetsvoorstel van de heer Giet, de dames Lalieux en Deom, de
heer Perpète en mevrouw Saudoyer.

002 tot 009 : Amendementen.

N° 32 DE MME VAN WEERT

Art. 5

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«Art. 5.— L'article 316 du même Code, est remplacé par la disposition suivante :

«Art. 316. — Cette règle n'est pas applicable :

1° lorsque l'enfant est né plus de 300 jours après l'audience d'introduction visée à l'article 1258 du Code judiciaire et qu'un procès-verbal de conciliation n'a pas été établi, ou après l'ordonnance du président siégeant en référé et autorisant les époux à résider séparément, ou après la déclaration prévue à l'article 1289 du même Code ;

2° lorsque l'enfant est né plus de 300 jours après la date de la séparation de fait, laquelle s'établit par toutes voies de droit ;

3° lorsque l'enfant est né plus de 300 jours après une ordonnance du juge de paix rendue en vertu de l'article 223 ou 1479 du présent Code et autorisant les époux ou les cohabitants légaux à résider séparément ;

4° lorsque la filiation maternelle est établie par reconnaissance ou par décision judiciaire ;

5° lorsque le conjoint ou le cohabitant légal conteste sa paternité avant que la filiation maternelle ne soit établie ;

6° lorsqu'il ressort d'un jugement déclaratif d'absence que l'enfant est né plus de 300 jours après la disparition du mari.».

JUSTIFICATION

Le présent amendement entend étendre à la filiation l'assimilation au mariage de la cohabitation légale.

Le renvoi aux droits des tiers de bonne foi est supprimé dès lors que la théorie de l'apparence est de règle générale et qu'il n'y pas lieu, dès lors, d'en faire mention explicitement. En droit de la filiation, il est en tout cas exclu de fonder des droits de filiation sur une apparence.

Même les époux qui ne connaissent pas de difficultés conjugales ne sont pas nécessairement domiciliés à la même adresse.

Nr. 32 VAN MEVROUW VAN WEERT

Art.5

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 5. — Artikel 316 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Art. 316. — Deze regel is niet toepasselijk:

1° wanneer het kind geboren is meer dan 300 dagen na de inleidingszitting bedoeld in artikel 1258 van het Gerechtelijk Wetboek en geen proces-verbaal van verzoening is opgemaakt, of na de beschikking van de voorzitter zitting houdend in kort geding, waarbij de echtgenoten gemachtigd worden een afzonderlijke verblijfplaats te betrekken, of na de verklaring bedoeld in artikel 1289 van hetzelfde Wetboek;

2° wanneer het kind geboren is meer dan 300 dagen na de datum van de feitelijke scheiding die door alle wettelijke middelen werd vastgesteld;

3° wanneer het kind geboren is meer dan 300 dagen na een beschikking van de vrederechter gegeven krachtens artikel 223 of 1479 van dit Wetboek, waarbij de echtgenoten of de wettelijke samenwonenden gemachtigd worden een afzonderlijke verblijfplaats te betrekken;

4° wanneer de afstamming van moederszijde door erkenning of bij rechterlijke beslissing is vastgesteld;

5° wanneer de echtgenoot of de wettelijke samenwonende zijn vaderschap betwist vooraleer de afstamming van moederszijde vaststaat;

6° wanneer het kind, blijkens een vonnis van afwezigheidsverklaring, meer dan 300 dagen na de verdwijning van de echtgenoot of de wettelijke samenwonende geboren is.».

VERANTWOORDING

Dit amendement wenst de gelijkstelling tussen huwelijk en wettelijke samenwoning uit te breiden tot de afstamming.

De verwijzing naar de rechten van derden te goeder trouw vervalt, aangezien de schijnleer als algemene regel geldt en bijgevolg niet expliciet vermeld dient te worden. In het afstammingsrecht kunnen op een schijn in geen geval afstammingsrechten worden gegrond.

Ook zonder echtelijke moeilijkheden zijn echtgenoten niet verplicht op hetzelfde adres ingeschreven. Bovendien kan de

De plus, la mère de l'enfant peut abuser de la situation et priver son conjoint de sa paternité en se domiciliaut à une adresse différente. C'est la raison pour laquelle il est procédé à la suppression, au 2°, du passage «, et est présumée lorsque les époux sont inscrits à des adresses différentes ainsi qu'il apparaît des registres de la population ou des étrangers».

N°33 DE M. WATHELET

Art. 4

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

La présomption de paternité du mari de la mère n'a pas perdu son sens. Il reste logique de présumer que des époux respectent les devoirs du mariage (le devoir de cohabitation, y compris sexuelle, et le devoir de fidélité), d'autant que il s'agit d'une présomption réfragable. On peut aussi supposer que la paternité ainsi endossée par le mari, de par l'effet de la loi, correspond dans la plupart des cas à la réalité biologique. Elle permet enfin aux enfants nés dans le mariage d'avoir d'emblée un double lien de filiation, paternel et maternel, établi dans le même temps.

La Cour d'Arbitrage s'est penchée indirectement sur le fondement de cette présomption lors de l'examen d'une question préjudicielle relative à la constitutionnalité de l'article 332 du Code civil, qui réserve au mari, à la mère et à l'enfant le droit d'agir en contestation de paternité. La Cour a rappelé que le législateur de 1987 a considéré qu'il était important de protéger «*la paix des familles*» et de tempérer si nécessaire la recherche de la vérité biologique. Elle a considéré que la limitation des personnes aptes à agir pour renverser la présomption de paternité du mari de la mère était un moyen proportionné pour atteindre cet objectif et que, partant l'article 332 du Code civil ne violait pas la Constitution. Cette analyse permet d'éviter que tout tiers qui se prétendrait, à tort ou à raison, le père de l'enfant n'arrive à briser la cellule familiale alors que ni la mère, ni le mari, ni l'enfant devenu majeur n'ont désiré intenter l'action en contestation de paternité.

Les professeurs d'Université auditionnés sont assez réservés par rapport à une modification de l'article 315. C'est notamment le cas du professeur Senaev de la KUL (p.23 du compte rendu des auditions) et du professeur Swennen (p.35).

moeder van het kind van de situatie misbruik maken en het vaderschap van haar echtgenoot uitschakelen door zich in te schrijven op een ander adres. Om deze reden vervalt in het 2° de zinsnede «of wanneer het vermoeden daartoe gewettigd is wanneer de echtgenoten, blijkens het bevolkings- of vreemdelingenregister, op een verschillend adres zijn ingeschreven....».

Els VAN WEERT (sp.a-spirit)

Nr. 33 VAN DE HEER WATHELET

Art. 4

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING

Het vermoeden van vaderschap wat de echtgenoot van de moeder betreft, heeft geenszins zijn betekenis verloren. Het blijft logisch uit te gaan van de veronderstelling dat echtgenoten de echtelijke verplichtingen (de verplichting tot samenwonen – hetgeen ook seksuele omgang onderstelt – en de verplichting elkaar trouw te zijn) in acht nemen, temeer omdat het een weerlegbaar vermoeden betreft. Voorts mag worden verondersteld dat het aldus, ingevolge de wet door de echtgenoot erkende vaderschap, in de meeste gevallen overeenstemt met de biologische werkelijkheid. Dankzij dat vermoeden kunnen de binnen een huwelijk geboren kinderen eindelijk onmiddellijk een dubbele en tegelijkertijd vastgestelde afstamming verkrijgen van vaders- en van moederszijde.

Het Arbitragehof heeft indirect de grond voor een dergelijk vermoeden onderzocht naar aanleiding van een prejudiciële vraag omtrent de grondwettigheid van artikel 332 van het Burgerlijk Wetboek, krachtens hetwelk de echtgenoot, de moeder en het kind in rechte mogen optreden om het vaderschap te betwisten. Het Hof heeft eraan herinnerd dat de wetgever van 1987 voor ogen had dat het van belang was «de rust in de gezinnen» te beschermen, en indien nodig «het zoeken naar de biologische waarheid te temperen». Volgens het Hof vormde de ingestelde beperking inzake de personen die de mogelijkheid krijgen het vaderschap van de echtgenoot van de moeder te doen vervallen, een evenredig rechtsmiddel in verhouding tot het nagestreefde doel. Bijgevolg schond artikel 332 van het Burgerlijk Wetboek de Grondwet niet. Op grond daarvan kan worden voorkomen dat een derde die zich al dan niet terecht zou opwerpen als de vader van het kind, het kerngezin zou ontwrichten terwijl noch de moeder, noch de echtgenoot, noch het meerderjarig geworden kind een rechtsovereenkomst wilden instellen ter betwisting van het vaderschap.

De universiteitsprofessoren die werden gehoord, maken nogal wat voorbehoud bij een wijziging aan artikel 315; het betreft met name professor Senaev van de KUL (blz. 23 van het verslag van de hoorzittingen) en professor Swennen (*ib.*, blz. 35).

N° 34 DE M. **WATHELET**

Art. 5

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

Le maintien de l'article 318 (voir amendement ci-après) justifie la suppression de cet article.

N° 35 DE M. **WATHELET**

Art. 6

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

Corollaire de l'amendement à l'article 4 de la proposition de loi.

N° 36 DE M. **WATHELET**

Art. 7

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«Art. 7. — A l'article 318 du même code sont apportées les modifications suivantes :

a) au § 3, 2°, les mots «en cas de divorce prononcé en vertu des articles 229, 231 ou 232» sont remplacés par les mots «, la séparation de fait est présumée par un certificat de domicile différent» ;

b) au § 3, 3°, le mot «ordonnance» est remplacé par le mot «décision».

JUSTIFICATION

L'amendement propose de maintenir l'article 318 actuel moyennant une correction de la disposition relative à la séparation de fait. Le père biologique d'un enfant pourrait effectivement contester la paternité du mari de la mère de son enfant et pourrait le reconnaître, malgré la présomption de paternité du mari, pourvu que l'enfant ait été conçu durant la séparation de fait des époux, que celle-ci ait été ou non officialisée par un acte judiciaire, pourvu qu'il y ait réellement séparation de fait (un certificat de domicile différent pourrait l'attester).

Nr. 34 VAN DE HEER **WATHELET**

Art. 5

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING

De handhaving van artikel 318 (zie het volgende amendement) rechtvaardigt dat dit artikel wordt weggelaten.

Nr. 35 VAN DE HEER **WATHELET**

Art. 6

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING

Zulks vormt het logisch uitvloeisel van artikel 4 van het wetsvoorstel.

Nr. 36 VAN DE HEER **WATHELET**

Art. 7

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Art. 7.— In artikel 318 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

a) in § 3, 2°, worden de woorden «in geval de echtscheiding is uitgesproken krachtens de artikelen 229, 231 of 232» vervangen door de woorden «; de feitelijke scheiding is verondersteld door een verschillend getuigschrift van domicilie»;

b) in § 3, 3°, wordt het woord «beschikking» vervangen door het woord «beslissing».

VERANTWOORDING

Het voorgestelde amendement beoogt het huidige artikel 318 te behouden mits de bepaling met betrekking tot de feitelijke scheiding wordt verbeterd. De biologische vader van een kind zou immers het vaderschap van de echtgenoot van de moeder van zijn kind kunnen betwisten en zou dat kind kunnen erkennen, ondanks het vermoeden van vaderschap van de echtgenoot, op voorwaarde dat het kind werd verwekt tijdens de feitelijke scheiding van de echtgenoten, ongeacht of die al dan niet werd geofficialiseerd door een gerechtelijke akte. Voorwaarde is wel dat er daadwerkelijk een feitelijke scheiding is (dat zou kunnen blijken uit een verschillend getuigschrift van domicilie).

Déjà la Cour d'appel de Liège, dans un arrêt du 16 octobre 2000, s'est quelque peu écartée de l'esprit de l'article 318, § 3 qui commande que la preuve du critère légal de la séparation ne puisse résulter que de documents judiciaires. Elle a admis que la preuve de la date de prise de cours de la séparation de fait puisse être rapportée par toutes voies de droit (en l'espèce, par la production d'attestation venant de tiers).

Se basant sur cette décision, Isabelle Massin¹ plaide ainsi pour que les conditions légales requises pour l'application de l'article 320 de même que pour l'article 318, § 3 se limitent exclusivement à la preuve par toutes voies de droit, de la séparation de fait des époux au moment de la conception de l'enfant, sans autres conditions se référant, *de manière inutile*, à une décision judiciaire consacrant cette séparation².

Afin d'éviter qu'un simple changement d'adresse ne puisse permettre à la mère d'éviter l'application de la présomption de paternité de son mari, il est exigé un certificat de domicile différent comme preuve de la séparation des époux.

N° 37 DE M. WATHELET

Art. 10

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«Art. 10. — A l'article 320 du même code sont apportées les modifications suivantes :

a) au 3°, le mot «ordonnance» est remplacé par le mot « décision»,

b) au 4°, les mots «lorsque le divorce a été prononcé en vertu des articles 229, 231 ou 232» sont remplacés par les mots «la séparation de fait est présumée par un certificat de domicile différent».

JUSTIFICATION

Corollaire des amendements précédents.

¹ Assistante à la Faculté de Droit de l'Université de Liège. «*Quelques réflexions relatives à la preuve de la séparation de fait aux fins de contestation indirecte de la paternité du mari de la mère*», J.L.M.B., 2002/4, p.142.

² Cité par N. Massager, «*Questions approfondies de droit familial et de droit patrimonial de la famille*», Bruylant, Bruxelles, 20003.

Het hof van beroep te Luik is reeds in een arrest van 16 oktober 2000 enigszins afgeweken van de strekking van artikel 318, § 3, dat bepaalt dat het bewijs van het wettelijk criterium van de scheiding alleen aan de hand van gerechtelijke documenten kan worden geleverd. Het hof van beroep heeft aanvaard dat de aanvangsdatum van de scheiding door alle wettelijke middelen kan worden bewezen (in dezen door het overleggen van attesten van derden).

Op grond van die beslissing pleit Isabelle Massin¹ ervoor dat de wettelijke voorwaarden voor de toepassing van de artikelen 320 en 318, § 3, uitsluitend worden beperkt tot het bewijs, door alle wettelijke middelen, van de feitelijke scheiding van de echtgenoten op het tijdstip waarop het kind werd verwekt, zonder andere voorwaarden die, onnodig, verwijzen naar een rechterlijke beslissing welke die scheiding bekrachtigt².

Om te voorkomen dat een loutere adreswijziging het voor de moeder mogelijk maakt de toepassing te verhinderen van het vermoeden van vaderschap van haar echtgenoot, wordt een verschillend getuigschrift van domicilie geëist als bewijs van de feitelijke scheiding van de echtgenoten.

Nr. 37 VAN DE HEER WATHELET

Art. 10

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Art. 10.— In artikel 320 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) in het punt 3°, wordt het woord «beschikking» vervangen door het woord «beslissing»;

b) in het punt 4°, worden de woorden «wanneer de echtscheiding is uitgesproken krachtens de artikelen 229, 231 of 232» vervangen door de woorden «; de feitelijke scheiding is verondersteld door een verschillend getuigschrift van domicilie».

VERANTWOORDING

Dit amendement is het logische verlengstuk van de voorgaande.

¹ Assistente van de faculteit rechten van de Universiteit van Luik. «*Quelques réflexions relatives à la preuve de la séparation de fait aux fins de contestation indirecte de la paternité du mari de la mère*», J.L.M.B., 2002/4, blz. 142.

² Aangehaald door N. Massager, «*Questions approfondies de droit familial et de droit patrimonial de la famille*», Bruylant, Brussel, 2003.

N° 38 DE M. WATHELET

Art. 13

A l'article 329bis, § 1er proposé, remplacer le mot «admise» par le mot «recevable»

JUSTIFICATION

Il n'y a pas de raison de modifier le texte actuel.

N° 39 DE M. WATHELET

Art. 13

A l'article 329bis, § 2 proposé, apporter les modifications suivantes :

a) l'alinéa 1er est remplacé par l'alinéa suivant :

«§ 2. La reconnaissance de l'enfant mineur non émancipé âgé d'un an accompli n'est admise que moyennant le consentement préalable de celui de ses auteurs dont la filiation est établie.»;

b) à l'alinéa 3, les mots «la prise de connaissance» sont remplacés par les mots «la découverte» et le mot «manifestement» est supprimé.

JUSTIFICATION

Lorsque la reconnaissance d'un enfant a lieu dans l'année de sa naissance, il n'est pas juste de permettre à la mère de celui-ci de s'y opposer unilatéralement.

Par contre, si le candidat à la reconnaissance se manifeste tardivement lorsque l'enfant a plus d'un an ou lorsque plus d'un an s'est écoulé après la découverte de la naissance de l'enfant, il n'est pas déraisonnable d'exiger le consentement de la mère ou le contrôle judiciaire d'opportunité.

Voyez l'article 15 de la proposition de loi qui fait plutôt référence à la notion de «découverte de la naissance».

Le mot «manifestement» ne figure pas dans la législation actuelle. Il pourrait prêter à controverse.

Nr. 38 VAN DE HEER WATHELET

Art. 13

Het voorgestelde artikel 329bis, § 1, vervangen als volgt:

«De erkenning van het meerderjarige of het ontvoogde minderjarige kind is alleen ontvankelijk zo het kind daarin vooraf toestemt.».

VERANTWOORDING

Er is geen reden om de huidige tekst te wijzigen.

Nr. 39 VAN DE HEER WATHELET

Art. 13

In het voorgestelde artikel 329bis, § 2, de volgende wijzigingen aanbrengen:

a) het eerste lid wordt vervangen als volgt:

«§ 2. De erkenning van het minderjarige en niet-ontvoogde kind dat de volle leeftijd van 1 jaar heeft bereikt, is alleen toegestaan mits de ouder van wie de afstamming vaststaat, daarin vooraf toestemt.»;

b) in het derde lid worden de woorden «nadat hij kennis heeft genomen van de geboorte» vervangen door de woorden «nadat hij de geboorte heeft ontdekt» en wordt het woord «kennelijk» geschrapt.

VERANTWOORDING

Wanneer een kind binnen een jaar na zijn geboorte wordt erkend, is het niet rechtmatig dat de moeder van het kind zich daar eenzijdig zou kunnen tegen verzetten.

Indien de kandidaat-erkenner zich echter laattijdig meldt, wanneer het kind meer dan 1 jaar oud is of wanneer sinds de ontdekking van de geboorte van het kind meer dan 1 jaar is verlopen, is het niet onredelijk de toestemming van de moeder of een gerechtelijke opportuniteitsstoetsing op te leggen.

In dat verband wordt verwezen naar artikel 15 van het wetsvoorstel, dat veeleer verwijst naar het begrip «ontdekking van de geboorte».

Het woord «kennelijk» komt niet voor in de vigerende wet. Het zou voor discussie kunnen zorgen.

N° 40 DE M. WATHELET

Art. 13

A l'article 329bis proposé, remplacer chaque fois les mots «tribunal de la jeunesse» par les mots «tribunal de première instance».

JUSTIFICATION

Le Code civil (article 331) donne compétence en matière de filiation au tribunal de première instance.

N° 41 DE M. WATHELET

Art. 14

Compléter l'article 330, § 1er, compléter l'alinéa 1er proposé comme suit :

«sauf si l'enfant a la possession d'état à l'égard de celui qui l'a reconnu ou du mari.»

JUSTIFICATION

Il est souhaitable de préciser d'emblée que la possession d'état empêche toute contestation de la filiation.

N° 42 DE M. WATHELET

Art. 15

Remplacer l'article 331ter, le § 2 proposé par la disposition suivante :

«§ 2. Toutefois l'action en contestation de la reconnaissance ou l'action en contestation de la présomption de paternité du mari doit être intentée dans l'année de la naissance, de la découverte de celle-ci, ou de la découverte du fait que le demandeur n'est pas l'auteur de l'enfant.

Il appartient au demandeur d'apporter la preuve de la date de la découverte de la naissance ou du moment de la découverte du fait qu'il n'est pas l'auteur de l'enfant.».

Nr. 40 VAN DE HEER WATHELET

Art. 13

In het voorgestelde artikel 329bis, het woord «jeugdrechtbank» telkens vervangen door de woorden «rechtbank van eerste aanleg».

VERANTWOORDING

Op grond van artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek is de rechtbank van eerste aanleg bevoegd inzake de afstamming.

Nr. 41 VAN DE HEER WATHELET

Art. 14

Artikel 330, § 1, eerste lid, vervangen door wat volgt:

«De erkenning en het vermoeden van vaderschap van de echtgenoot kunnen door iedere belanghebbende worden betwist, behalve indien het kind bezit van staat heeft ten aanzien van de erkenner of van de echtgenoot.».

VERANTWOORDING

Het verdient de voorkeur dadelijk te preciseren dat het bezit van staat elke betwisting van de afstamming onmogelijk maakt.

Nr. 42 VAN DE HEER WATHELET

Art. 15

Het voorgestelde artikel 331ter, § 2, vervangen door de volgende bepaling:

«§ 2. De vordering tot betwisting van de erkenning of de vordering tot betwisting van het vermoeden van vaderschap van de echtgenoot moet echter worden ingesteld binnen het jaar na de geboorte, dan wel na de ontdekking van die geboorte of nadat werd ontdekt dat de verzoeker niet de verwekker is van het kind.

Het komt de verzoeker toe het bewijs te leveren van de datum waarop de geboorte werd ontdekt, dan wel van het tijdstip waarop werd ontdekt dat hij niet de verwekker van het kind is.».

JUSTIFICATION

Cet amendement réduit le délai de contestation de paternité ou de maternité à un an. Le délai de prescription de l'action du père en contestation de sa paternité court à dater de la naissance, de sa découverte ou du moment de la découverte du fait qu'il n'est pas le père. Cet amendement envisage aussi le délai de la mère pour contester la paternité de son mari ou de l'auteur de la reconnaissance.

N° 43 DE M. **WATHELET**

Art. 15

Compléter l'article 331 proposé comme suit :

«§ 3. Celle de l'enfant doit être intentée au plus tard dans les quatre ans à compter du moment où il a atteint l'âge de 18 ans. Sauf circonstances exceptionnelles, elle est irrecevable si le mari ou l'auteur de la reconnaissance a élevé l'enfant comme le sien.».

JUSTIFICATION

L'article 15 de la proposition de loi n'envisage plus, à tort, l'action en contestation de paternité intentée par l'enfant. Actuellement, l'enfant doit intenter l'action dans les quatre ans à compter du moment où il atteint l'âge de 18 ans. Question a été posée à la Cour d'Arbitrage qui visait le délai plus long accordé à l'enfant pour contester la paternité du mari alors que celui-ci ne dispose que d'un an à partir de la naissance ou de sa découverte³. La Cour a estimé que la situation de l'enfant et celle du mari sont tellement différentes qu'elles ne sont pas suffisamment comparables pour que l'inégalité des délais accordés pour intenter l'action puisse être contraire aux principes constitutionnels d'égalité et de non discrimination.

N° 44 DE M. **WATHELET**

Art. 18

Compléter l'article 332quinquies proposé comme suit:

³ Arrêt n°. 54 du 20 mai 1998.

VERANTWOORDING

Dit amendement brengt de termijn voor het betwisten van het vaderschap of het moederschap terug tot één jaar. De termijn waarbinnen de vader een vordering tot betwisting van zijn vaderschap kan instellen, gaat in op de dag van de geboorte, de ontdekking van die geboorte of het tijdstip waarop werd ontdekt dat hij niet de vader van het kind is. Tevens heeft dit amendement betrekking op de termijn waarbinnen de moeder het vaderschap van haar echtgenoot of van de erkenner kan betwisten.

Nr. 43 VAN DE HEER **WATHELET**

Art. 15

Het voorgestelde artikel 331 aanvullen met wat volgt:

«§ 3. De vordering van het kind moet worden ingesteld uiterlijk vier jaar nadat het de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt. Behoudens buitengewone omstandigheden is ze niet ontvankelijk wanneer de echtgenoot of de erkenner het kind als het zijne heeft opgevoed.».

VERANTWOORDING

Artikel 15 van het wetsvoorstel heeft ten onrechte niet langer betrekking op de door het kind zelf ingestelde vordering tot betwisting van het vaderschap. Overeenkomstig de thans vigerende wetgeving moet het kind de vordering instellen uiterlijk vier jaar nadat het de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt. Aan het Arbitragehof werd een vraag gesteld aangaande het gegeven dat het kind beschikt over een langere termijn om het vaderschap te betwisten dan de vader, die zijn vordering moet instellen binnen slechts één jaar na de geboorte van het kind of na de ontdekking van die geboorte³. Het Hof heeft geoordeeld dat de situatie van het kind en die van de vader zodanig van elkaar verschillen dat ze moeilijk met elkaar te vergelijken zijn. Daardoor kan niet worden gesteld dat het verschil inzake de toegestane termijnen om een vordering in te stellen, indruist tegen de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en non-discriminatie.

Nr. 44 VAN DE HEER **WATHELET**

Art. 18

Het voorgestelde artikel 332quinquies aanvullen met wat volgt:

³ Arbitragehof, arrest nr. 54 van 20 mei 1998.

«Sauf si l'enfant est demandeur, le délai pour l'introduction de l'action en recherche de maternité ou de paternité prend cours au moment de la naissance ou de la découverte de celle-ci.

Il appartient au demandeur d'apporter la preuve de la date de la découverte de la naissance ou du moment de la découverte du fait qu'il n'est pas l'auteur de l'enfant.».

JUSTIFICATION

Corollaire de l'amendement à l'article 15.

Si l'enfant est demandeur, c'est l'article 331ter proposé qui s'applique.

N° 45 DE M. **WATHELET**

Art. 19

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«Art. 19. — L'article 335, § 3, alinéa 2 du même Code est abrogé.».

N° 46 DE M. **WATHELET**

Art. 20 (nouveau)

Insérer un article 20, rédigé comme suit :

«Art. 20. — L'article 335, § 3, alinéa 3 du même Code est complété comme suit :

«Le délai d'un an prend cours le jour suivant la notification ou la signification visée à l'article 319bis, dernier alinéa 3.».

JUSTIFICATION

L'article 335, § 3, alinéa 3, du Code civil autorise les parents, dans le cas où l'établissement de la paternité est postérieur à l'établissement de la maternité, à substituer le nom patronymique du père à celui de la mère par une déclaration faite à l'officier de l'Etat civil «dans l'année à compter du jour où les déclarants ont eu connaissance de l'établissement de la filiation ». Le texte est imprécis quant au point de départ du délai d'un an. Or, le dépassement du délai est lourd de conséquences, puisqu'il

«Behalve wanneer het kind de eiser is, begint de termijn waarbinnen de rechtsvordering tot onderzoek naar het moeder- of vaderschap kan worden ingediend, te lopen op het tijdstip van de geboorte of van de ontdekking van de geboorte.

Het bewijs inzake de datum van de ontdekking van de geboorte dan wel van de ontdekking dat hij niet de verwekker van het kind is, behoort door de eiser te worden geleverd. ».

VERANTWOORDING

Dit amendement vloeit voort uit het amendement op artikel 15.

Zo het kind de eiser is, is het voorgestelde artikel 331ter van toepassing.

Nr. 45 VAN DE HEER **WATHELET**

Art. 19

Dit artikel vervangen door een bepaling, luidend als volgt:

«Art. 19.— Artikel 335, § 3, tweede lid, van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven. ».

Nr. 46 VAN DE HEER **WATHELET**

Art. 20(nieuw)

Een artikel 20 invoegen, luidend als volgt:

«Art. 20.— Artikel 335, § 3, derde lid, van hetzelfde Wetboek, wordt aangevuld met wat volgt:

«De termijn van één jaar begint te lopen de dag volgend op de in artikel 319bis, derde lid, bedoelde kennisgeving of betekening.».

VERANTWOORDING

Artikel 335, § 3, derde lid, van het Burgerlijk Wetboek, verleent de ouders de toestemming om, ingeval de afstamming van vaderszijde komt vast te staan na de afstamming van moederszijde, het kind de naam van de vader in plaats van die van de moeder te laten dragen. Zij kunnen dat doen door middel van een verklaring die zij in een door de ambtenaar van de burgerlijke stand opgemaakte akte «binnen een jaar te rekenen van de dag waarop de personen die de verklaring doen, de vast-

sonne le glas de la possibilité d'attribuer le nom du père à l'enfant. La Cour de Cassation a prononcé un arrêt le 10 février 2000 qui a mis un terme à l'hésitation des tribunaux. «Le délai d'un an prévu à l'article 335, § 3, alinéa 3" prend cours le jour suivant l'inscription en marge visée à l'article 319bis, dernier alinéa «.

L'amendement suggère d'apporter cette précision dans le texte légal de l'article 335, § 3, alinéa 3 en l'adaptant au nouvel article 319bis.

Melchior WATHELET (cdH)

stelling van de afstamming hebben vernomen (...)» moeten afleggen. De tekst geeft onvoldoende nauwkeurig aan op welke datum die termijn van een jaar precies begint te lopen. Het overschrijden van die termijn kan evenwel ingrijpende gevolgen hebben, aangezien met het verstrijken van die termijn een einde komt aan de mogelijkheid om het kind de naam van de vader toe te kennen. Op 10 februari 2000 heeft het Hof van Cassatie een arrest gewezen dat elke twijfel bij de rechtbanken over dat punt wegnam. Dat arrest stelde namelijk het volgende: «*De in art. 335, § 3, 3e lid, BW bepaalde termijn van één jaar (...), gaat in de dag volgend op de in art. 319bis, laatste lid, BW bepaalde inschrijving (...) in de rand van de akte van erkenning.*».

Het amendement stelt voor die precisering in de rechtsgeldige tekst van artikel 335, § 3, derde lid, in te voegen door het aan het artikel 319bis(*nieuw*) aan te passen